

4. Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.bologna-bergen2005.no/Docs/00-ain_doc/050221_ENQA_report.pdf

5. Report to the London conference of ministers on a European Register of Quality Assurance Agencies [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.enqa.eu/pubs.lasso>

Слезенко А. О., старш. викл.
кафедри іноземних мов

and similar papers at core.ac.uk

provided by Institutional Repository of Vadym Hetma

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ ВИКЛАДАЧА ЕКОНОМІКИ

Реалії нашої сучасності знайшли відображення у державній національній програмі «Освіта», яка наголошує на необхідності створення сприятливих умов для формування творчої особистості викладача, підготовки майбутніх фахівців до ефективного педагогічного спілкування. Слід звернути увагу на те, що у сучасному навчальному процесі педагогічне спілкування набуває іншої ролі. У наш час інформаційних технологій педагог більше не є одним з головних джерел нової інформації, він є «провідником до світу нових знань». У такій ситуації студент отримує більше самостійності в отриманні нових знань та навичок, він виступає активним співучасником навчального процесу, у якому викладач повинен надати студенту необхідну допомогу у життєвому та професійному пошуку особистого стилю діяльності.

У сучасній науці поняття «спілкування» досліджували багато відомих науковців таких, як А. А. Леонт'єв, М. С. Каган, В. А. Кан-Калік, Б. Д. Паригін, Б. Ф. Ломов, В. Н. Панферов, Е. Д. Шукуров.

Аналізуючи поняття спілкування А. А. Леонт'єв вважає (2), **що спілкування** — це процес установаження та підтримки цілеспрямованого, прямого та опосередкованого тими або іншими засобами контакту між людьми, так чи інакше пов'язаним один з одним у психологічному відношенні. Здійснення цього контакту дозволяє або змінити колективну діяльність за рахунок узгодження (неузгодження) «особистісних» діяльностей за тими чи іншим параметрам, або, навпаки, роз'єднання функцій (соціально

зорієнтоване спілкування), або здійснювати цілеспрямований вплив (обсяг та якісна специфіка якого може визначатися як «зовні», суспільством, так і «зсередини», самою особистістю) на формування та змінення окремої особистості (або безпосередньо на її поведінку) у процесі колективної або «особистісної», але соціально опосередкованої діяльності (особистісне зорієнтоване спілкування).

Комунікація є одною з головних складових навчального процесу для викладача економіки, одно з набору професійних вимог до викладача, який не вичерпується знанням відповідного предмету та отриманими у навчальному закладі теоретичними положеннями загальної дидактики та методики. Головне у цих вимогах, як відмічає В. М. Кузьміна, — це вміння, які пов'язані з різноманітним видів діяльності, у які викладач повинен вміти залучати студентів.

Узагальнюючи всі розглянуті підходи, можна зробити висновок, що вищезгадані автори, маючи розходження у термінології, виділяють провідні функції спілкування: сприйняття партнерами один одного, прийом і передачу інформації і взаємодію.

Таким чином, спираючись на прийняте у соціальній психології диференціювання перцептивного, інтерактивного та інформаційно-комунікативного аспектів спілкування, а також розглядаючи спілкування як самостійний вид суб'єкт-суб'єктної діяльності — комунікативної, у структурі комунікативних умінь викладача економіки ми виділяємо три компоненти:

1) перцептивний — здатність адекватно сприймати і правильно розуміти партнерів по спілкуванню;

2) інтерактивний — уміння будувати відносини з будь-яким партнером, домагатися ефективної взаємодії на основі спільних інтересів;

3) лінгво-комунікативний — полягає в обміні інформацією між індивідами, що спілкуються.

Від розвитку означених компонентів залежить ефективність обміну викладача економіки необхідною інформацією з колегами та студентами (інформаційна функція), організація взаємодії в колективі (інтерактивна функція), міжособистісне сприйняття і взаєморозуміння партнерів (перцептивна функція). Саме для викладача економіки як організатора будь-якого напрямку діяльності важливим є володіння вищезгаданими компонентами комунікативних умінь для високо ефективного виконання професійних обов'язків.